

Зоряна Галаджун
канд. наук із соц. ком.,
доц. кафедри ЖЗМК,
Національний університет
“Львівська політехніка”,
galadzhyn_zoryana@ukr.net

Юлія Осьмак
випусковий редактор прямих ефірів,
“Четвертий канал”, Київ
julia95osmak@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАВАННЯ РАДІОНОВИН: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РАДІО “ЕРА ФМ” ТА “BBC RADIO 5 LIFE”

© Галаджун Зоряна, Осьмак Юлія, 2019

Розглянуто актуальність новин на радіо в епоху цифрових медіа та відзначено, що місія новин на радіо залишається незмінною – інформування людей про те, що сталося у світі, країні, регіоні, місті. Зазначено, що змінюватись може лише форма подавання новин і специфіка роботи відділу інформації. Доведено, що формат подавання новин повинен відповідати часу, регіону мовлення і бути привабливим для слухачів, на яких орієнтується радіостанція, – так званій “цільовій аудиторії”.

Проаналізовано контент новин на радіо “Ера ФМ” та радіо “BBC Radio 5 Life”, в результаті чого виокремлено відмінності в роботі редакцій обох радіостанцій. Серед найвагоміших вказано такі: подавання новин обох станцій відрізняється, передусім, якістю звукових матеріалів у ефірі, що пояснюється технічним оснащенням студій двох радіостанцій; манера ведучих читати новини. Радіо “BBC Radio 5 Live” відійшло від стандартного формату викладання новин рівним, монотонним тоном і з одноманітною, правильною інтонацією, натомість перейшло до ведення нового формату – повідомлення новин у невимушеній розмові двох ерудованих ведучих. Тим часом “Ера-ФМ” поки дотримується традиційного формату ведення. Чіткі, рівні й правильні інтонації ведучих новин незмінні, до них звик український слухач і це не робить новини на радіостанції особливими; стиль написання новин у “Ери-ФМ” більше нагадує мову прес-релізів, а у “BBC Radio 5 Life” – легкі, короткі, прості й зрозумілі слухачеві повідомлення.

Автори виокремили рекомендації для українських радійників: 1) варто відійти від подавання новин у стилі “прес-релізів” і більше адаптовувати їх під слухача; 2) журналістам потрібно уникати надмірного нагромадження цифр у новинах, які заважають сприймати і розуміти інформацію; 3) за можливості, стежити за доббором кадрів і не допускати в ефір передалого новини журналістів-початківців; 4) у випусках новин висвітлювати насамперед не події, а новини; 5) давати більше новин формату “лайт”; 6) збільшити частку міжнародної інформації у випусках новин; 7) розширювати мережу кореспондентів; 8) проводити більше опитувань людей на актуальні теми і давати їх в ефірі; 9) використовувати нове, сучасніше музичне оформлення; 10) додати в ефір інтерактиву; 11) працювати над хорошим піаром. Публікувати на сайті та сторінках у соціальних мережах матеріали із випусків новин; 12) глибше розуміти свою аудиторію, контактуючи із нею, спілкуючись, проводячи відкриті заходи, під час яких колектив може безпосередньо знайомитись зі своєю цільовою аудиторією.

Ключові слова: новина на радіо; контент; радіожурналіст; радіоповідомлення.

PECULIAR FEATURES OF RADIO NEWS BROADCASTING: COMPARATIVE ANALYSIS OF “ERA FM” AND “BBC RADIO 5 LIFE” RADIO STATIONS

The paper studies topicality of news on the radio in the age of digital media, and states that the mission of news on the radio remains unchanged – informing people of all that happened in the world, the country, the region, the city. The article points out that only the form of giving the news and specific nature of the information department work may vary. The research proves that the format of giving the news should go in unison with the time, correspond with the broadcasting region and appeal to the listeners that the radio station is aimed at, known as a target audience.

The paper analyses news content of the “Era FM” and “BBC Radio 5 Life” radio stations, and singles out the differences in the activity of editorial offices of both radio stations, the most significant of which include: presenting the news at both stations, first of all, differs in the quality of sound materials on air due to technical equipment of both radio station studios; radio hosts’ manner of reading out the news. Radio station “BBC Radio 5 Live” strayed from the common format of news presenting when it is read out in a smooth, monotonous tone with a smooth, correct intonation. Instead, they came over to a new format when the news is like a light conversation between two intelligent presenters. Thus, for the time being, “Era-FM” sticks to a traditional format of presenting. Clear, smooth and correct intonations of news presenters are unchanged. The Ukrainian listeners have got used to them, and it makes the news on the radio station special. News style at “Era-FM” is more like the language of press releases, while at “BBC Radio 5 Life” the messages are light, short, simple and understandable for the listeners.

The authors point out the following recommendations for the Ukrainian radio station personnel: 1) it is worth straying from the “press release” style of news presentation, and adjust them more to the listeners; 2) the journalists should avoid large accumulation of numbers in the news items as they hinder perceiving and understanding the information; 3) if possible, it is necessary to control recruitment and prevent unedited news items prepared by fledgling journalists from going on the air; 4) the first thing to be highlighted in the news is the news itself, and not the events; 5) present more news in the “light” format; 6) increase a share of international information in the news; 7) broaden the network of correspondents; 8) hold more opinion polls on relevant topics and broadcast them; 9) create a new and more modern background music; 10) add interactivity on air; 11) develop good publicity, post materials from the news items on the website and on the pages in social networking websites; 12) understand their audience better by means of keeping in touch, communication, organizing public events where the staff can get to know their target audience.

Key words: radio news; content; radio journalist; radio report.

Постановка проблеми. Новинна журналістика, навіть із появою аналітичної журналістики, не поступається їй за актуальністю. Вислів “Хто володіє інформацією – володіє світом” можна інтерпретувати так “хто володіє новиною – володіє світом”. Найшвидше у наш час інформацію поширюють у соціальних мережах, інтернет-мережі загалом, зокрема в інтернет-ЗМІ. Але новини, почуті по радіо, дають нам можливість першими дізнатись про те, що сталося, не докладаючи для цього зусиль. Тож це основна причина того, що у радіостанцій і досі чимало слухачів, і на радійне мовлення є попит. Зокрема, актуальними залишаються радійні випуски новин, які люди звикли чути зазвичай у точний час в певну годину, або в інший час, звичний для тієї чи іншої радіостанції.

Місія новин на радіо залишається незмінною – інформування людей про те, що сталося у світі, країні, регіоні, місті. Змінюватись може лише форма подавання новин і специфіка роботи відділу інформації радіоновин. Формат подавання новин має відповідати часові, регіону мовлення і бути привабливим для слухачів, на яких орієнтується радіостанція, – так званій “цільовій аудиторії”.

Метою нашого дослідження є спроба проаналізувати подавання інформаційної продукції на радіо “Ера ФМ” та радіо “BBC Radio 5 Live” з погляду сучасності їх формату і привабливості для слухача, а також порівняти роботу обох інформаційних служб і надати рекомендації для удосконалення способу подавання новин на радіостанції “Ера-ФМ”. Зазначена мета передбачає розв’язання таких **завдань**: виокремивши основні принципи та способи створення випусків новин на радіо, здійснити порівняльну характеристику випусків новин на двох радіостанціях: британській “BBC Radio 5 Live” і українській “Ера-ФМ”; на підставі порівняльної характеристики програм новин на цих двох радіостанціях розробити практичні рекомендації для українських радійників.

Об’єктом наукової розвідки є робота журналістів радіостанцій “BBC Radio 5 Live” та “Ера-ФМ”; **предметом** дослідження – особливості подання інформаційних повідомлень творчими працівниками згаданих радіостанцій.

Аналіз останніх досліджень, публікацій. До цього питання у своїх наукових працях і книгах звертались такі теоретики, як Ю. І. Омеляненко (“Телерадіомовлення України: Шляхи становлення і розвитку”), Г. Г. Почепцов (“Теорія комунікації”), В. В. Миронченко (“Радіоновина з погляду сучасності. Журналістика в умовах гласності”), В. Лизанчук (“Радіожурналістика: засади функціонування”), а також закордонні науковці, такі як Ф. С Сіберт, У. Шрамм, Т. Пітерсон (“Чотири теорії преси”), О’Донел, Б. Левіс (“Сучасний радіо-продакш”), М Стівенс. (“Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет”).

Виклад основного матеріалу. Радіостанція “Ера-ФМ” працює майже 20 років, а “BBC Radio 5 Live” і сам холдинг – фактично півстоліття, у нього набагато більше досвіду мовлення, і українській “Ери-ФМ” є чому повчитись у команди “BBC”. Обидві радіостанції приватні. У обох інформаційно-розмовний формат, однак частка музичних програм в ефірі “BBC Radio 5 Live” більша. Щодо частки новин – в ефірі “BBC Radio 5 Live” щодоби близько чотирьох годин випусків новин, тим часом в ефірі “Ера-ФМ” – майже п’ять годин. За основу взято новини радіостанцій, які звучали в ефірі протягом кінця 2016 і 2017 рр., здебільшого прослухані на сайтах радіостанцій або безпосередньо в прямому ефірі. У статті вибірково розглянуто випуски новин на британській радіостанції “BBC Radio 5 Live”, як ранкові блоки, так і обідні, вечірні. Також досліджено підсумкові новини дня і тижня. Паралельно розглянуто такі самі за форматом і часом ефіру випуски новин на радіостанції “Ера-ФМ”.

Важливу роль у роботі будь-якої радіостанції відіграє техніка, обладнання, за допомогою якого подається сигнал слухачеві. До студійного обладнання входять мікрофони, мікшери, пульти, навушники, передавачі *фм*-хвиль тощо. Вже на первинному етапі підготовки новин дуже важливу роль відіграє диктофон журналіста (так само, як хороша відеотехніка, без якої не створиш ідеальної картинки на телебаченні). Не завжди журналіст має можливість записати коментар у спокійних умовах, в тиші. Часто доводиться “писати” героїв репортажів і новин “у полі”, тобто на виїзді: іноді це полігон, де гримлять вибухи, аеропорт, де поряд сідають літаки, або, елементарно, вулиця, якою їздять автомобілі. Усі сторонні звуки, якщо їх не можна використати як інтершум, псують звучання синхрону. Звучання синхронів у випусків новин на радіо “BBC Radio 5 Live” і радіо “Ера-ФМ” часто відрізняється. Британська радіостанція видає в ефір “чистіше” звучання, яке в українському ефірі найчастіше можна почути лише у спеціально начитаних у студії синхронах. У прослуханих випусках обох радіостанцій стає очевидною відмінність за довжиною радіоповідомлень у новинах радіостанції “BBC Radio 5 Live” і “Ери-ФМ”. Інформаційні повідомлення “Ери-ФМ” завеликі за обсягом. Вони складаються із 10–15, а інколи й більше речень, а це майже неприпустимо за

канонами новинного радіомовлення. Стандартне новинне повідомлення, як правило, повинно містити п'ять–вісім речень. Здебільшого ведучі й журналісти радіостанції нехтують “золотим правилом” ефіру: чим коротша новина, тим краще її запам'ятовує слухач. Тож потрібно вміти вмістити у короткі кілька речень основну відому інформацію про подію. Як приклад розглянемо новину радіо “BBC Radio 5 Life”, яка пролунала в ефірі 11 листопада 2017 року: *“У Британії визначили точний час виходу з ЄС. Прем'єр Тереза Мей заявила, що це має відбутися 29 березня 2019 року о 23:00 за лондонським часом. Цю поправку, за її словами, закріплять у законопроекті про “брекзит”. А депутати не матимуть змоги зупинити процес. Однак раніше автор статті 50-ї Лісабонської угоди про вихід Британії із ЄС Лорд Керр заявив, що юридично процес виходу досі можна зупинити. Додамо, з часу референдуму у Великій Британії, під час якого вирішилась доля “брекзиту”, минуло 9 місяців”*. Наведене повідомлення складається із шести речень, у ньому вся основна інформація.

Наведемо зразок речення з випуску новин Радіо “Ера-ФМ” 1 листопада 2017 року: *“Представництво Міжнародного Валютного Фонду каже, що організація задоволена тим, як Україна виконує свої зобов'язання для отримання кредиту, зокрема проголосувавши медичну реформу і реформу освіти та стабілізувавши курс національної валюти”*. Це складне речення містить кілька підрядних, ускладнених ще й розлогим дієприкметниковим зворотом. Занадто багато інформації в одному реченні, її можна або розділити на кілька речень, або викласти простіше. Наприклад: *“Міжнародний Валютний Фонд задоволений реформами в Україні. На рішення МВФ стосовно нового кредиту позитивно вплинуть прийняті освітня і медична реформи. А також стабілізація гривні”*.

Ще одна не зовсім правильна практика, зважаючи на канони радіоноvin, це надто часте використання у текстах повідомлень, причому обох радіостанцій, “лапок”, що передають іронію, сарказм або прихований зміст. Слухач не зможе побачити по радіо слів, узятих у лапки. А ведучий інформаційної програми, якщо він не професійний оратор чи диктор, навряд чи зможе передати голосом іронію та сарказм. Прикладів можна навести багато – *“за його словами, це “дуже тривожна тенденція”, “вони “вийшли на рівних” “у питанні компромісу”, “слуги народу заявляють: “Хочуть повертати не живими грошима, а боргами за ЖКТ” тощо*.

В ефірі “Ери” часто можна почути новини, з яких зрозуміло – їх писали з прес-релізу, який надіслала у редакцію структура, відомство чи підприємство. От, для прикладу, інформація за 12 жовтня 2017 року, яка звучала в ефірі “Ери”: *“Канцлер Німеччини Ангела Меркель, Європейська Народна Партія та польська партія “Громадянська платформа” привітали з'їзд партії “Народний фронт”. Про це повідомляє прес-служба НФ. Зокрема, Ангела Меркель заявила, що Народний фронт своєю діяльністю робить вагомий внесок для демократії, свободи і незалежності. Канцлер побажала партії сили і насаги для виконання важливих завдань, що стоять перед її делегатами”*. По-перше, за суттю новина вже сама по собі не дуже доцільна для цілого окремого радійного повідомлення. Її можна було подати в кілька разів коротше, наприкінці повідомлення про те, що відбувся з'їзд партії “Народний фронт”. Наприклад, одним реченням: *“До слова, з'їзд партії привітали іноземні посадовці – німецький канцлер Ангела Меркель, Європейська народна партія і польська “Громадянська платформа”*. Те, що новину подано окремою інформацією, навіює думки про те, що вона може бути замовною і проплаченою, а це не дуже добре для репутації радіостанції.

Надзвичайно важливо не забувати, що текст інформаційного повідомлення повинен бути адаптований до радіостандартів. Професор В. Миронченко стосовно цього зазначає: *“Опишіть новину в розмовній манері, яка забезпечує стислість та ясність викладу. Не пишть розлого...”* [1, с. 160]. Але водночас науковці наголошують, що не потрібно розуміти мову радіоінформації як офіційно-канцелярську, урочисту або ритуально-мовленнєву, а навпаки – як лексику розмовну, що має наблизити слухача до новини й озвученої в ній інформації. Тому радимо журналістам радіо “Ера”, а особливо початківцям, готуючи новини, керуватися цими застереженнями.

Важко не помітити в ефірі радіоновин зловживання цифровим матеріалом. Хоча і не дуже часто, але це трапляється, наприклад: *“У липні цього року в Україні зменшився рівень безробіття до 1,2 %. Порівняно з 1,3 %, які були зафіксовані у червні. Передає Державна служба статистики. На кінець липня кількість зареєстрованих безробітних становила 319 тис., з яких 256 тис. осіб отримують допомогу по безробіттю. За інформацією відомства, у липні середній розмір допомоги був на рівні 2040 грн. Нагадаємо, за даними Держстатистики, на кінець червня кількість офіційно зареєстрованих безробітних становила 330,2 тис. осіб”*. На радіо напроцьовали певні правила щодо викладення цієї специфічної інформації. Перше правило – не треба використовувати цифри тільки тому, що вони є у вихідній інформації, кожна цифра повинна бути вмотивована й асоціюватися в слухача із певною конкретикою. В іншому разі цифрова інформація ускладнюватиме сприймання новин. Друге правило – якщо видається, що немає особливої потреби озвучити ту чи іншу цифру, краще взагалі відмовтеся від неї. Ось ще один фрагмент новинного повідомлення, що прозвучало у ефірі “Ери”: *“Українські шахти – одні з найнебезпечніших у світі. Лише за 11 місяців минулого року на них загинуло 249 гірників, майже шість тисяч – травмовані”*. Важко сприймаються на слух “11 місяців минулого року”, краще в такому випадку сказати “практично за рік”. Відмова від непотрібної цифри робить інформацію доступнішою.

У 2017-му про 2016 рік можна сказати – торік, минулоріч, минулого року, про 26-те листопада 28-го – позавчора. А про 30-те листопада доречніше сказати – післязавтра або назвати дату днем тижня – у вівторок, якщо 28-ме листопада неділя і новинний випуск виходить і у неділю. Часто, якщо йдеться про великі суми грошей, наприклад 1 млн 37 тисяч 450 гривень, краще висловитись: більш ніж мільйон гривень, але тільки тоді, коли точна сума не принципово важлива для слухача. Також радійникам радять частіше вживати слова: понад, майже, орієнтовно, приблизно. Це сприяє кращому сприйняттю цифрової інформації на слух. Чим більше цифр звучить з уст диктора, тим гірше їх сприймають. Крім того, округлені цифри легше читати і самому диктору. Хоча, безумовно, трапляються винятки. Наприклад, якщо трагедія на копальні сталася сьогодні й подається інформація про кількість загиблих у випуску новин найближчої години, неодмінно потрібно повідомити точну цифру – 249 осіб.

Докладно проаналізувавши інформаційні повідомлення радіо “Ера-ФМ” з погляду дотримання законів інформаційного мовлення, які дають змогу говорити про якісність та привабливість новин, доходимо висновку, що більшість новин цікаві слухачеві. Але трапляються й малозрозумілі. Спробуємо коротко сформулювати можливі причини такої незрозумілості інформаційних повідомлень: 1. Є чимало новин, які перекладають з повідомлень міжнародних інформаційних агенцій, переписують з інтернет-видань, прес-релізів офіційних подій. Іноді такі новини не зовсім адаптовані для передавання по радіо. Тому їх не сприймають слухачі. 2. Деякі новини готують початківці, студенти-практиканти, тобто люди з незначним досвідом роботи. Задля того, щоб навчитися професійно створювати інформаційні повідомлення, журналістові необхідно сумлінно попрацювати щонайменше п’ять років. Справді, на радіо “Ера ФМ” часті кадрові зміни, але водночас ця радіостанція є своєрідним трампліном для фахівців, які згодом працюють на загальноукраїнських телеканалах та в авторитетних виданнях. 3. Іноді новини видаються “сухими”, і це виправдовують браком часу. Як наголошує В. Смирнов, “найважливіші характеристики радіоповідомлення – оперативність, новизна, актуальність – вимагають від журналіста, редактора випуску новин безпомилкової орієнтованості в політичному житті суспільства, теж значної мобільності” [2, с. 49]. Справді, вищезазначені риси мають бути притаманні справжньому журналістові, навіть якщо в нього недостатньо досвіду роботи. 4. Інформаційне мовлення діалогічне, воно має орієнтуватися на конкретного слухача, представника так званої цільової аудиторії радіостанції. На жаль, нерідко під час прослуховування новин на радіостанції “Ера-ФМ” виникає почуття, що це монолог ведучого. Недарма професор Ю. Слісовенко зазначає з цього приводу: “Монологу притаманний рух інформації в одному напрямі. Щодо діалогу, то йому властиві такі риси, як оперативність, гнучкість, динамічність, що виявляються в мотивах, особливостях, характері спілкування, в обміні інформацією, у миттєвих реакціях на неї – текстах, підтекстах, жестах, міміці, поглядах, натяках тощо” [3, с. 102]. В радійному мовленні недоступні такі види комунікації, як жести і міміка, бо їх не бачить слухач. Тож основна

напруга – в інтонації, тембрі та швидкості читання. Що динамічніше і природніше це робитиме диктор, то краще сприйматиметься. У цьому і полягає діалогічність новин на радіо. І зрозумівши діалогічну суть інформаційного мовлення, можна навчитися створювати новинні повідомлення, орієнтовані на спілкування зі слухачем. Ідеться про доступні, прості, чіткі, лаконічні тексти новин. А це запорука вдалого ефіру.

Важливе значення для висвітлення новин в ефірі радіостанції має інтонація ведучих або ведучого. Увімкнувши випуск новин, слухач або слухатиме далі й увімкне в наступний раз, або перемкне на іншу хвилю. В ефірі “Ера-ФМ” манера викладення новин ведучих інформаційних випусків часто схожа на манеру читання новин дикторів радянського періоду. Власне, не щоразу, але часто це помітно, і зрозуміло, що це вдале зчитування інформації з аркуша. Відсутність розповідної манери у ведучих перетворює їх на читців, робить випуск монологічним або і протокольним. Інколи ведучі не роблять логічних наголосів, пауз різної тривалості, не змінюють темпоритму тощо, а це неправильно і заважає сприймати інформацію. Коли всі новини, незалежно від змісту, обсягу, настрою, читають в одній тональності – тональності абсолютної відстороненості, то це аж ніяк не працює на розширення аудиторії слухачів.

Стиль ведення і читання новин на іноземних радіостанціях відрізняється від українських. Це помітно, якщо порівняти бодай два випуски новин на українському радіо, і для прикладу, британського. Все частіше випуск новин нагадує розмову двох людей, які за кавою або чаєм обговорюють те, що трапилось сьогодні у них у країні або місті. З цього приводу є різні думки: мовляв, ведучий новин повинен бути об’єктивним, нейтральним, не виявляючи власної думки й емоцій. Це правда, і це чи не головне правило, яким мають керуватись журналісти. Однак ведучий новин повинен стати майже другом слухачеві, ймовірно, завдяки такому прагненню змінився стиль ведення на деяких радіостанціях. У новинах радіо “BBC Radio 5 Life” в будні новини повідомляють двоє людей – чоловік і жінка. Вони відрізняються від дикторів, яких ми звикли чути і це вже приковує до приймача. Інтонація у них розслаблена, хоча правильно виставлені наголоси у тексті, вони невимусно обговорюють дії президента Трампа, перипетії у Кенінгстонському палаці, із хвилюванням розповідають про стихійні лиха у різних країнах світу та теракти, які забирають життя людей. Так само не чужа їм практика приймати дзвінки в ефірі під час новин, вони можуть обговорювати новини із слухачами, вислуховувати їхню думку, сперечатись або погоджуватись, а також просто під час випуску новин дізнаватись від слухача щось нове. Завдяки цьому слухачі відчують, що ведучі й уся радіостанція не ізольовані, а близькі до них. На жаль, ведучим радіо “Ера-ФМ” іноді не вистачає вдиху, щоби прочитати словосполучення або частину речення. Хоча би з огляду на це новини слід редагувати – що простіше написана новина, то легше її прочитати в ефірі. Рівень читання диктора, його добре відшліфований тембр, дикція, інтонація – це способи захопити слухача і завоювати його увагу, так само, як на телебаченні приємно бачити і слухати естетично привабливих, акуратно одягнених і професійних ведучих. А у ведучих на радіостанції є тільки одне – голос, за допомогою якого вони ведуть ефір. Будь-які вади або недопрацювання неабияк помітні слухачеві, який часто такого не пробачає.

На окрему увагу, окрім випусків, у ефірі радіо “Ера-ФМ” заслуговують інформаційні та інформаційно-аналітичні програми великої тривалості (блокові або програми журнального типу). У передачах окреслюють широку інформаційну картину дня, висвітлюють головні події політичного, соціально-економічного, культурно-мистецького, спортивного життя України, підбивають підсумки дня, тижня, місяця.

Іноземні радіостанції відходять від такого формату. З’ясовано, що, послухавши одну радіостанцію в середньому п’ять хвилин, слухач перемикається на іншу хвилю або взагалі перестає слухати радіо. Тому більшої популярності набули короткотривалі, динамічні й прості передачі, навіть якщо йдеться про складну політичну або наукову тему. Довготривалі програми – це особливість радіостанції “Ера”, яка роками розвивалась, від початку створення радіостанції. Сучасному слухачеві сьогодні більше потрібно шоу, а не монотонна перенасичена інформацією програма. Новинний, інформаційний продукт може зацікавити більшу аудиторію тільки тоді, коли до нього додаються елементи шоу, і коли до нього долучають слухача. Зробити це можна у кілька способів. Найелементарніший – залучати до ефіру телефонні дзвінки слухачів. Це свого часу робив ведучий “Ранку” на “Ера-ФМ” Матвій Ганнопольський, принісши в ефір радіостанції цю традицію, притаманну усім його програмам, і на

телебаченні, й на радіостанціях. Можна використовувати коментарі слухачів у соцмережах, зачитуючи їх в ефірі, а також поєднувати соцмережі та телефонні дзвінки. Наприклад, оголошувати телефонні лінії для дзвінків слухачів, а паралельно, на сторінці радіостанції у Facebook, розпочати голосування на обговорювану тему з кількома варіантами відповідей. Під час програми варто постійно нагадувати, що триває голосування, приймати дзвінки у студію, тим самим заохочуючи слухачів теж телефонувати і віддавати свій голос на сторінці у соцмережі, а наприкінці програми повідомити статистику голосування.

У радіомережі “BBC Radio 5 Live” є 13 каналів у додатку для смартфонів iTunes. Це додаток, створений спеціально для прослуховування радіостанцій у реальному часі в будь-який час і будь-якому місці. Він зібрав тисячі радіостанцій з усього світу, і кожна із них має там свій канал. Канал дає можливість вмикати потрібну хвилю і слухати її онлайн або ж прослуховувати інший контент, який був у ефірі раніше. Радіо “Ера-ФМ” теж публікує записи програм на своєму сайті, але оновлює їх дуже рідко. Зайшовши на сайт 12 листопада, я побачила випуски деяких програм за травень 2017 року, що неприпустимо.

Висновки. Дослідивши основні принципи та способи створення випусків новин, виконавши порівняльну характеристику випусків новин на двох радіостанціях: британській “BBC Radio 5 Live” і українській “Ера-ФМ”, зазначимо, що між ними є істотні відмінності:

– подання новин обох станцій відрізняється, передусім, за якістю звукових матеріалів у ефірі, що пояснюється технічним оснащенням студій двох радіостанцій;

– манера читання новин ведучими. Радіо “BBC Radio 5 Live” відійшло від стандартного формату повідомлення новин одноманітним, монотонним тоном і з рівною, правильною інтонацією, натомість перейшло до ведення нового формату – новини як невимушена розмова двох ерудованих ведучих, тоді як “Ера-ФМ” поки дотримується традиційного формату ведення. Чіткі, рівні й правильні інтонації ведучих новин незмінні, до них звик український слухач і це не робить новини на радіостанції особливими;

– стиль написання новин у “Ери-ФМ” більше нагадує мову прес-релізів, а у “BBC Radio 5 Life” – легкі, короткі, прості та зрозумілі слухачеві повідомлення.

Здійснивши порівняльну характеристику програм новин на двох радіостанціях, британській “BBC Radio 5 Live” і українській “Ера-ФМ”, можна дати такі практичні рекомендації українським радіолюбителям: 1) варто відійти від подання новин у стилі “прес-релізів” і більше адаптувати їх під слухача; 2) журналістам потрібно уникати надмірного нагромадження цифр у новинах, які заважають сприймати і розуміти інформацію; 3) за змогою стежити за добром кадрів і не допускати в ефір нередаговані новини журналістів-початківців; 4) у випусках новин висвітлювати насамперед не події, а новини; 5) давати більше новин формату “лайт”; 6) збільшити частку міжнародної інформації у випусках новин; 7) розширювати мережу кореспондентів; 8) проводити більше опитувань людей на актуальні теми і давати їх в ефір; 9) підготувати нове, сучасніше музичне оформлення; 10) додати в ефір інтерактиву; 11) попрацювати над хорошим піаром. Публікувати на сайті та на сторінках у соціальних мережах матеріали із випусків новин; 12) краще розуміти свою аудиторію, вивчаючи її під час контакту із нею, спілкування, проведення відкритих заходів, упродовж яких колектив може безпосередньо знайомитись зі своєю цільовою аудиторією.

1. Миронченко В. *Основи інформаційного радіомовлення* / В. Миронченко. – К. : ІЗМН, 1996. – 438 с. 2. Смирнов В. *Жанри радіожурналістики: учеб. пособ. для вузов* / В. Смирнов. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 224 с. 3. Єлісєнко Ю. *Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення : навч. посіб.* / Ю. Єлісєнко. – К. : Атіка, 2008. – 204 с.

REFERENCES

1. Myronchenko V. *Osnovy informatiinoho radiomovlennia [Fundamentals of the informational radio broadcasting]*. Kyiv : IZMN, 1996. 438 p. 2. Smirnov V. *Zhanryi radiozhurnalistiki: uchebnoe posobie dlya vuzov [Radio journalism genres]*. Moskva : Aspekt Press, 2002. 224 p. 3. Yelisovenko Yu. *Oratorske mystetstvo: postanovka holosu y movlennia: navch. posib. [Eloquence: voice and elocution training]*. Kyiv : Atika, 2008. 204 p.